

การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เรื่อง สายใยแห่งความผูกพันระหว่างแม่และลูก*
CREATION OF VISUAL ARTS ON THE STORY OF THE BOND
BETWEEN MOTHER AND CHILD

เพ็ญวิภา ปัญญา¹, สุชาติ สุขนา², อดุลย์ บุญฉ่ำ³
Penwipa Panya¹, Suchat Sukna², Adool Booncham³
คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2,3}
Faculty of Fine-Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University, Thailand.^{1,2,3}
Email : Prang.Tany@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสัมพันธ์สภาพความรักความผูกพันระหว่างแม่ และลูก และเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน สื่อประสม แสดงออกผ่านรูปทรง ประกอบสร้างมาจาก อุ้งเต็คนอน มุ้ง เบาะนอน ซึ่งเป็นสิ่งที่แม่เลี้ยงดูในวัยเด็ก โดยใช้ เทคนิควิธีการถัก การทอผ้า การผูกมัด โดยมี แนวความคิดของการสร้างสรรค์ เกี่ยวกับเรื่องราวความสัมพันธ์ของผู้สร้างสรรค์และแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้ กำเนิด ความทรงจำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักที่แม่มอบให้ที่ออกมาจากจิตใจและเกิดเป็นสายใยแห่ง ความผูกพัน ตลอดจนปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงามที่ตราตรึงไว้ในจิตใจ มีวิธีดำเนินการสร้างสรรค์โดย การรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ที่ได้สัมผัสและมีความผูกพันกับวิถีชีวิต ชนบทอีสานเติบโตมาจากครอบครัวและที่อบอุ่นมีความรักความอบอุ่นท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มี ผู้คนดำรงชีวิตด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับความสำคัญของความสัมพันธ์ ระหว่างแม่กับลูก ความเป็นวัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมแบบแผนในการดำรงชีวิตที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ เด็กและอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมของ เมตตา สุวรรณศรี และ Cal Lane วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา ความชัดเจนของแนวเรื่อง รูปทรงสัญลักษณ์ และเทคนิคกลวิธี ดำเนินการสร้างสรรค์ตามหลักการทาง ทัศนศิลป์ เพื่อตอบสนองแนวความคิด เป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความอบอุ่น ความรักอันบริสุทธิ์ แสดงถึงความยิ่งใหญ่ของแม่ที่มอบให้ ลูกเสมือนทุกสรรพสิ่งของชีวิต 2. ผลการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะสื่อประสมจัดวาง สื่อถึง สายใยแห่ง ความผูกพัน ผ่านรูปทรงของ อุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงเด็ก เช่น มุ้ง อุ้งนอน เบาะนอน โดยมีการถักทอ การผูก การมัดเกิดเป็นรูปทรงที่แสดงถึงสัญลักษณ์ตามความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ พบว่าผลงาน สร้างสรรค์ตอบสนองกับแนวความคิด สื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความรักความผูกพันที่อบอุ่นระหว่าง แม่และลูกโดยการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : 1. สายใยความผูกพัน 2. ศิลปะสื่อผสมจัดวาง 3. ความเป็นแม่

ABSTRACT

This research article aims to study the relationship of love and bond between mothers and child and to develop multimedia works through composite images built from the crib in the bed. Which is what my mother raised in childhood. Using techniques of knitting, weaving, and binding. With the concept of creativity about the story of the relationship between creator and mother. Who gave birth the memories filled with love that a mother gives that come out of the heart and form a bond. As well as cultivating the good culture that is engraved in the mind. There are ways to do creativity by gathering information from the environment. These include experiences that have touched and are connected to the Isan rural lifestyle. Growing in a family and a warm, loving environment in the midst of an environment where people live with folk wisdom. Information from the document on the importance of the relationship between mother and child, cultural traditions, patterns of life that have been planted since childhood. And influence from art works of Metta Suwanasorn and Cal Lane. Analyze the data to find the clarity of the storyline, symbol shape and techniques. Carry out creative operations according to the principles of visual arts. To meet the concept Is a work that has its own characteristics.

The results of the study showed that 1.) To study the relationship of love and bond between mother and child, it was found that warmth, pure love Represents the greatness of a mother who has given her child as if every thing in life.2.)to create works Mixed media art installation conveys the bond of bonding through the shape of Equipment for raising children such as mosquito nets, mattresses, mattresses, which are woven, tied, and tied into shapes that represent symbols according to the feelings of the creators. Found that creative works respond to the concept. Conveys emotions, feelings, love, and the warm bond between mother and child through the development of creative works that are more complete and clear.

Keywords : 1. Bond 2. Mixed Media Installation 3. Motherhood

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นแรกที่สำคัญ เป็นสังคมอันดับแรก que สร้างให้มนุษย์รู้จักการใช้ชีวิต การอยู่ร่วมกัน ก่อให้เกิดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แนบแน่นใกล้ชิดที่เต็มเปี่ยมไปด้วย ความรักความอบอุ่นที่พ่อ แม่ และครอบครัว ส่งมาถึงลูก ปลุกฝังความสัมพันธ์คุณงามความดีเพื่อเป็นแหล่งผลิตคนสู่สังคม เพราะสังคมจะดีได้ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การปลุกฝังจากครอบครัว (ธานินทร์ พรหมสุข, 2552) โดยในการวิจัยได้พบเจอครอบครัวหลากหลายรูปแบบ เช่น การใช้ความรุนแรงทั้งวาจาและการกระทำภายในครอบครัว การไม่เข้าใจซึ่งกันและกันซึ่งเป็นปัญหาทางด้านการเติบโตของเด็กที่อยู่ในครอบครัวนั้นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีเหตุผลเพื่อถ่ายทอดอีกมุมของครอบครัวทางด้านความสุขที่เกิดจากความ เป็นอยู่ร่วมกันของครอบครัวในวัยเด็กที่สัมผัสถึงความรักความอบอุ่นจาก พ่อ แม่ และครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดกัน การเอาใจใส่ซึ่งกัน และกัน ปลุกฝังเลี้ยงดูความเป็นวิถีชีวิตชนบทอีสาน ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก ความอบอุ่นที่เรียบง่าย แต่เมื่อวันเวลาผ่านไปการดำเนินชีวิตจึงมีความเปลี่ยนแปลงต่างคนต่างก็มีบทบาท และหน้าที่แตกต่างกัน มีภาระหน้าที่การทำงานที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น จึงทำให้การอยู่ร่วมกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา การพูดคุย การทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัวลดน้อยลง แต่เมื่อวันเวลาผ่านไปภาพความประทับใจที่เคยมีในอดีตที่ผ่านมา กลายเป็นความทรงจำระหว่างแม่กับลูก แม่ซึ่งเป็นผู้กำเนิด ให้ชีวิตสร้างความรู้สึกลูกพ้น ที่เกิดจากสัญชาตญาณของมารดาผู้ให้กำเนิด ซึ่งยังคงตราตรึงไว้ เพื่อให้ถึงวันเวลาแห่งความสุขที่เคยผ่านมา (อรสุภางค์ เกียรติอุทัย, 2559)

ผู้สร้างสรรครู้สึกถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวที่แม่มีการเลี้ยงดูโอบอุ้มลูกอันเกิดจากความอ่อนโยนที่เป็นสิ่งแรกที่กำเนิดสายโลหิต และชีวิตที่สร้างความทรงจำจากความรักที่แม่มอบให้ ที่ออกมาจากจิตใจที่บริสุทธิ์ เกิดเป็นความผูกพันแห่งสายสัมพันธ์ที่ดีงาม ที่ผู้สร้างสรรครู้มีต่อแม่ กลายเป็นความทรงจำที่เต็มไป ด้วยภาพแห่งความประทับใจ ผู้สร้างสรรครู้จึงต้องการสร้างสรรค์ผลงาน สื่อมสุม โดยการใช้วัสดุที่มีความหมายต่อจิตใจ นำเสนอความผูกพัน ที่ก่อให้เกิดสายใยแห่งความรัก ความอบอุ่นสื่อให้เห็นถึง สายใยความผูกพันระหว่างแม่กับผู้สร้างสรรครู้

จากเหตุผลดังกล่าวผู้สร้างสรรครู้พบว่า การเจอปัญหาในครอบครัวมีหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการใช้ความรุนแรง การไม่เข้าใจกันภายในครอบครัวซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่พบเจอบ่อย แต่ผู้สร้างสรรครู้มองว่าถึงมีปัญหามากมายเข้ามาแต่ครอบครัวก็ยังมีความรัก ความหวังดีต่อลูกเสมอ จึงเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน สายใยแห่งความผูกพันภายใต้แนวความคิด ความเป็นอยู่ของครอบครัวที่มีเรื่องราวความสัมพันธ์ของผู้สร้างสรรครู้ และแม่ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด สร้างความทรงจำ ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักที่แม่มอบให้ อันออกมาจากจิตใจเกิดเป็นความผูกพันแห่งสายสัมพันธ์อันดีงามจากแม่สู่ลูก นับเป็นความรู้สึกอันดับแรกที่เป็นสัญชาตญาณของแม่ จึงเกิดเป็นสายใยแห่งความ อบอุ่น ที่อบอุ่นไปด้วย ความรัก ความผูกพันที่ผู้สร้างสรรครู้มีต่อแม่ เกิดเป็นความทรงจำ ที่สื่อให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ทำให้ผู้สร้างสรรครู้มีความสุขทุกครั้งเมื่อนึกถึงภาพความประทับใจในอดีตที่ได้ทำ กิจกรรมร่วมกัน เช่น การถัก การทอผ้าไหม ที่สร้างสายสัมพันธ์แห่งวัฒนธรรมอันดีงาม จึงสะท้อนออกมาผ่านเทคนิคสื่อผสม ที่มีการใช้วัสดุของผ้า

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษา สัมพันธภาพความรักความผูกพันระหว่างแม่และลูก
- 2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะสื่อประสมจัดวาง สื่อถึง สายใยแห่งความผูกพัน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 เนื้อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับความรักความผูกพันระหว่างแม่ และลูกที่แฝงไปด้วยการปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงาม นำไปสู่ความทรงจำแห่งสายใยความรักความผูกพัน
- 3.2 รูปแบบการใช้สัญลักษณ์ ที่แสดงออกให้เห็นถึงความรู้สึก เพื่อถ่ายทอดผ่านผลงานสร้างสรรค์ที่มีความหมายสื่อถึงพลังที่แสดงออกมา
- 3.3 เทคนิค การเลือกใช้วัสดุที่มีความหมาย เช่น ผ้าถุง เพื่อนำมาเย็บ ถักทอ ให้เกิดเป็นผลงาน 3 มิติ สื่อให้เห็นถึง สายใยแห่งความสัมพันธ์เปรียบเสมือนสายใยเชื่อมโยงความรู้สึกถึง ความรักความผูกพันระหว่างแม่กับลูกที่ไม่สามารถตัดกันขาด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

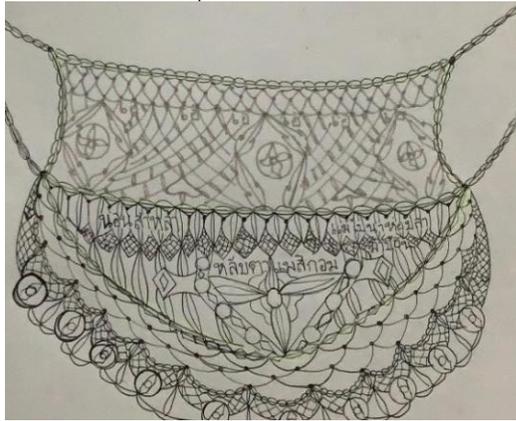
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงสายใยความรักความผูกพันระหว่างแม่และลูกผ่านผลงานศิลปะ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ข้อมูลเอกสาร โดยข้อมูลที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับ ความรักความผูกพันกันที่มีสัมพันธภาพอันดีภายในครอบครัวที่ประกอบไปด้วยการปลูกฝังขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การถัก การทอ ที่อยู่ในวิถีชีวิตเป็นแนวปฏิบัติที่ยึดถือกันมาในสังคมซึ่งเมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาข้อมูลที่น่ามาทำให้รู้ถึงเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความผูกพันในครอบครัวที่มีจุดเริ่มต้นจากวัฒนธรรมที่เกิดจากรุ่นสู่รุ่นที่มีมาอย่างยาวนานซึ่งทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้เห็นถึงประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.2 ข้อมูลภาคสนาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ไม่มีปัญหาทางด้านครอบครัว กลุ่มที่ 2 มีปัญหาทางด้านครอบครัว ของหมู่บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอมือ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการลงพื้นที่มีการเตรียมกล้อง สมุดจดบันทึก การบันทึกเสียงเพื่อการพูดคุยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของคนในครอบครัวและนำมาวิเคราะห์จากประสบการณ์ที่ได้สัมผัสและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการสร้างสรรค์ได้แนวคิดมาจากความผูกพันกับวิถีชีวิตครอบครัวชนบทอีสานสิ่งที่ได้เห็นและเติบโตมาจากครอบครัวระหว่างแม่กับลูกที่เปี่ยมไปด้วยความรักความอบอุ่นท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีผู้คนดำรงชีวิตด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเป็นภาพที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแห่งความรักความอบอุ่นที่มีให้กันในครอบครัว และกระตุ้นเตือนให้ผู้สร้างสรรค์คิดคำนึงความอยู่เสมอเพราะผู้สร้างสรรค์ได้อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยครอบครัวที่มีความห่วงใยให้ซึ่งกันและกันเต็มเปี่ยมไปด้วยสายใยแห่งความผูกพัน

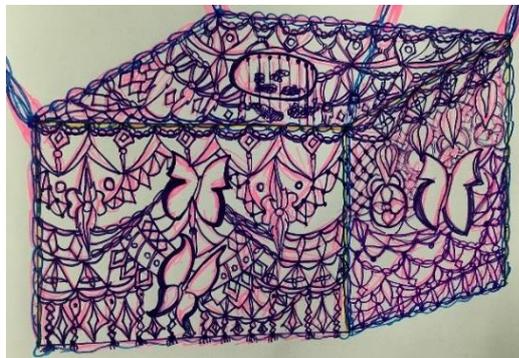
4.3 การทำภาพร่างโดยในการร่างภาพได้แรงบันดาลใจมาจาก ความรัก ความผูกพันระหว่างแม่ และ ผู้สร้างสรรค์ ซึ่งที่ได้นำเอาลวดลายผ้าถุงมาใช้ภายในผลงาน เพื่อแสดงให้เห็นว่าลวดลายผ้าถุงเป็นสิ่งที่เห็นแม่ใสในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นประจำในชีวิตประจำวันตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน เป็นสิ่งที่เมื่อนึกถึงก็จะคิดถึงแม่ ซึ่งได้นำมาเป็นฐานความกึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานประกอบด้วยเค้าโครงในจินตนาการเพื่อสร้างรูปขึ้น โดยการร่างภาพเป็นการร่างแบบนามธรรมเพื่อให้

เกิดเป็นรูปธรรมนอกจากนี้ยังมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร โดยมีศึกษาและค้นคว้าหารูปทรงที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปทรงมุ้ง รูปทรงอุที่ใช้กล่อมเด็ก รูปทรงเบาะนอนของเด็ก โดยในแต่ละรูปทรงที่มีการร่างภาพออกมาจะมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับผู้สร้างสรรค์ และ แม่เพื่อให้สื่อความหมาย ความรัก ความผูกพัน โดยการร่างภาพจะใช้อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ จัดทำภาพร่าง (Sketch Drawing) โดยการวาดใส่กระดาษหรือสมุด (Sketch) เพื่อจัดองค์ประกอบและปรับมุมมองที่มีความหลาย เพื่อให้ได้องค์ประกอบภาพที่สมบูรณ์โดยอุปกรณ์ในการทำภาพร่างมีดังนี้พู่กัน (Renaissance), สีอะคริลิก (Maries,Renaissance), ดิน EE, ยางลบ, สมุด (Seikai)

ภาพที่ 1 ภาพร่างผลงาน

(ที่มา: ภาพร่างโดยผู้สร้างสรรค์ ณ ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 19 มีนาคม 2564)

ภาพที่ 2 ภาพร่างผลงาน

(ที่มา: ภาพร่างโดยผู้สร้างสรรค์ ณ ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 19 มีนาคม 2564)

4.4 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์การสร้างสรรค์มีการจัดเตรียมเพื่อให้มีความพร้อมในการสร้างสรรค์ผลงานโดยผู้สร้างสรรค์จะเตรียม ไม้อัดที่มีการตัดไว้ตามรูปทรงที่เรียบร้อยแล้ว จึงเตรียมกระดาษที่มีขนาดเท่าไม้อัด แล้วนำมาติดบนแผ่นไม้อัดเพื่อร่างภาพตามรูปทรงที่กำหนดไว้ เตรียมตะปูเกลียว (Screw) เพื่อยึดกับรูปทรง เตรียมผ้าและเส้นด้ายเพื่อนำมา ซึ่ง ตรึงไว้กับ ตะปูเกลียว (Screw) ใช้ในการดึงเพื่อให้เชื่อมโยงเกิดเป็นรูปทรงที่กำหนดไว้ซึ่งวัสดุและอุปกรณ์มีดังนี้ตลับเมตร, กรรไกร, เส้น, ด้าย, ผ้า

4.5 การสร้างสรรค์ผลงานโดยในการสร้างสรรค์ผลงานผู้สร้างสรรค์ได้มีการร่างภาพเพื่อศึกษาหามุมมอง และการจัดองค์ประกอบให้มีความลงตัวก่อนที่จะเริ่มผลงานที่จะสร้างสรรค์ ขึ้นตอนแรกขึ้นโครงโดยการซึ่งผ้าให้เป็นรูปทรงที่กำหนดไว้ เช่น รูปทรงของอู รูปทรงของมุ้ง จากนั้นเริ่มการนำผ้าที่ตัดเตรียมไว้มาถักทอ ซึ่ง ตรง เข้ากันกับผ้าที่ซึ่งไว้ โดยทำไปเรื่อย ๆ ให้เกิดลวดลายบนผลงาน โดยขั้นตอนต่อมา คือ การนำผ้ามาม้วนเป็นเส้นขนาดยาวเพื่อเชื่อมโยงเข้าหากันเป็นอันเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น เส้น สี เพื่อศึกษาและทดลองกลวิธีการประสานการทับซ้อนกันของ เส้น สี ให้เกิดเป็นมิติ ที่มีความลึกตื้น เพื่อเน้นการแสดงออกให้เห็นถึงคุณค่า ความรัก ความผูกพันระหว่างแม่กับลูก โดยการใช้ผ้ามาทำเป็นเส้นเชื่อมโยงเพื่อทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มีภาพความประทับใจในความทรงจำและสร้างพื้นที่แห่งความรู้สึกพิเศษ

ขั้นตอนที่ 1 การขึ้นโครง และเมื่อขึ้นโครงเสร็จแล้วทำการเย็บเพื่อให้ผ้าประกอบเป็นผืนผืนเดียวกันจนเกิดเป็นรูปทรงที่ชัดเจนตามที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากที่ยึดผ้าให้เกิดรูปทรง จากนั้นนำผ้าถุงที่ตัดเป็นเส้น มาถักทอ ซึ่ง ตรง ลงไปตามรูปทรงที่กำหนดไว้ ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานจะมีขนาดของเส้น ที่แตกต่างกัน เพราะเมื่อเย็บลงบนผืนผ้า แล้วจะดูมีมิติมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอน 3 นำผลงานสร้างสรรค์ที่ ถักทอ ซึ่ง ตรง เส้นผ้า เข้ากันเพื่อให้เกิดลวดลายเสร็จเรียบร้อยแล้วนำใยสังเคราะห์ใส่ลงไป ในจุดที่จะสร้างให้เกิดมิติเพิ่มมากขึ้น

5. ผลการวิจัย

5.1 สัมพันธภาพ ความรัก ความผูกพันระหว่างแม่และลูกเป็นความรักความอบอุ่นจาก พ่อแม่ และครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดกัน การเอาใจใส่ซึ่งกัน และกัน ปลุกฝังความเป็นวิถีชีวิตชนบทอีสาน ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก ความอบอุ่นที่เรียบง่าย เกิดภาพความประทับใจที่เคยมีในอดีตที่ผ่านมากลายเป็นความทรงจำระหว่างแม่กับลูกมีสัมพันธภาพแห่งความรัก วันเวลาแห่งความสุขของครอบครัวที่มีเรื่องราวความสัมพันธ์ของแม่และลูก ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด สร้างความทรงจำที่เต็มไปด้วย ความรัก ความอบอุ่น ที่แม่มอบให้ ที่ออกมาจากจิตใจเกิดเป็นความผูกพันแห่งสายสัมพันธ์อันดีงามจากแม่สู่ลูก

5.2 การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อประสมจัดวาง สื่อถึง สายใยแห่งความผูกพันระหว่างแม่และลูกที่มีเรื่องราวความสัมพันธ์ ในสายเลือด สร้างความทรงจำปลุกฝังวัฒนธรรมอันดีงาม จึงเกิดเป็นสายใยแห่งความรักความผูกพัน ประกอบไปด้วยการปลุกฝังขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การถัก การทอ โดยการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อประสมจัดวาง รูปทรงและรูปแบบผลงานจะสร้างสรรค์เป็น 3 มิติ ที่สามารถมองได้ทุกด้าน เช่น มุ้ง อุ่นนอนของเด็ก โดยการนำผ้าถุงของแม่มาถักทอเพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงของ อุ่นนอน มุ้งที่เคยนอน ทำให้นึกถึงจินตภาพตอนที่เป็นเด็กสร้างความรู้สึกให้นึกย้อนถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตที่แม่ใช้กล่อมนอนหรือกางมุ้งนอน เพื่อให้เรานอนหลับ ถือเป็นวิถีชีวิตในการเลี้ยงลูกที่มีความใส่ใจดูแลด้วยความรัก ความกตัญญู สื่อให้เห็นถึง ความอบอุ่นที่แม่มอบให้ในช่วงเวลาที่เป็นเด็ก จึงเกิดเป็นสายใยความผูกพันอันดีงามที่แม่มอบผู้สร้างสรรค์ตลอดมา

โดยการสร้างสรรค์รูปทรงอ่อนนุ่มและมั่ง แสดงให้เห็นถึง ภาพความทรงจำที่ยังตราตรึงภายในจิตใจ และแฝงไปด้วยความรู้สึกในที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความผูกพันอดีต ที่แม่ได้กล่อมนอนในอุ้เพื่อให้เรานอนหลับ ถือเป็นวิถีชีวิตในการเลี้ยงลูกที่มีความใส่ใจดูแลด้วยความรัก ความถนุถนอม สื่อให้เห็นถึง ความอบอุ่นที่แม่มอบให้ในช่วงเวลาที่เป็นเด็กเส้นผ่าถุง สื่อถึง ความเป็นแม่โดยมีการถักการเย็บ สื่อให้เห็น สายใยแห่งความสัมพันธ์ที่เปรียบเสมือนสายเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกถึง ความรักความผูกพัน ระหว่างแม่กับลูก อันก่อให้เกิดความห่วงใย ความห่วงหาอาทรให้ซึ่งกันและกันเสมอมา สื่อ แสดงออกถึง ความสดใสเพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์ ดูมีความสุขความอบอุ่น จึงสะท้อนออกผ่านสีเส้นที่อบอุ่นไปด้วยความรัก

ภาพที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์

ชื่อผลงาน ความประทับใจแห่งสายใยความผูกพัน

ขนาด กว้าง 490 ยาว 90 สูง 160 เซนติเมตร

เทคนิค ผสม

(ที่มา: ผลงานสร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย

จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 8 เมษายน 2564)

ภาพที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์

ชื่อผลงาน สายใยแห่งความอบอุ่น

ขนาด กว้าง 410 ยาว 270 สูง 240 เซนติเมตร

เทคนิค ผสม

(ที่มา: ผลงานสร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์

ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด มหาสารคาม เมื่อ 8 เมษายน 2564)

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการวิจัยพบว่าสัมพันธ์ภาพ ความรัก ความผูกพันระหว่างแม่และลูก โดยมีที่มาและแรงบันดาลใจมาจาก ความผูกพันที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อแม่ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด เกิดเป็นความผูกพันแห่งสายสัมพันธ์ ความดีงามที่ปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงามเพื่อสร้างความเป็นครอบครัวด้วยความเข้าใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างหรือดำเนินชีวิตซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑการดี รอดคล้าย (2561) ที่สนับสนุนด้านเนื้อหาเกี่ยวกับโดยผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านครอบครัวที่ส่งผลให้เกิด ความรัก ความผูกพันเต็มเปี่ยมไปด้วยสายใยอันมีความสัมพันธ์อันดีงามต่อกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงสัมพันธ์ภาพแห่งสายใยความรัก ความผูกพันระหว่างแม่และลูกที่ตัดกันไม่ขาด ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานจากกระบวนการศึกษาข้อมูล ทำให้ได้ข้อมูลการสร้างสรรค์นำไปวิเคราะห์โดยใช้หลักการ แนวคิด ความรู้สึก ความทรงจำประสบการณ์ที่ได้พบเจอในชีวิตประจำวัน และผสมผสานกับจินตนาการเพื่อสื่อถึงสิ่งที่จะแสดงออกมาให้เกิดความรู้สึก ที่อยู่ภายในจิตใจ

6.2 การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อประสมจัดวางโดยในการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกมาผ่านรูปทรงสิ่งของในการเลี้ยงดูของแม่ในความทรงจำในวัยเด็ก เช่น อุ๊นอน มุ้ง ที่นอนเด็ก เพื่อสื่อความหมายอันงดงามที่เบ่งบานภายในจิตใจที่เปรียบเหมือนตัวแทน ความรัก ความผูกพัน สร้างสายสัมพันธ์อันดีงาม เห็นถึงความอบอุ่น ที่แม่ได้มอบให้ ด้วยเทคนิค สื่อประสม 3 มิติ โดยการนำผ้า

มาตัดเป็นเส้น เพื่อสร้างสรรค์ ด้วยการเย็บ ซึ่ง ตรง เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อาร์ สุธิพันธ์ (2532) ที่ได้กล่าวถึง การสร้างสรรค์โดยใช้เส้น รูปทรง ส่งผลให้ผลงานสร้างสรรค์มีอารมณ์ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น กระทั่งสามารถพัฒนาจนบรรลุเป้าหมายตามแนวความคิด และผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีสัญลักษณ์ ที่สามารถแสดงส่วนที่อยู่ภายในของชีวิตออกมา ส่วนที่อยู่ภายในนั้น ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึก เพื่อถ่ายทอดออกมาผ่านผลงานทัศนศิลป์ซึ่งมีวิธีการสร้างสรรค์ด้านเทคนิคสื่อผสม โดยผ่านรูปทรงที่มีเรื่องราวระหว่างผู้สร้างสรรค์และแม่เพื่อให้เกิดความรู้สึกภายในผลงานที่จะถ่ายทอดออกมา และการใช้สัญลักษณ์ที่มีความเกี่ยวข้องอย่างตรงไปตรงมา เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความรู้สึกที่จะแสดงออกมาได้อย่างชัดเจนกับอารมณ์ความรู้สึกความรักความผูกพันที่ผู้สร้างสรรค์มีต่อแม่ โดยทฤษฎีสัญลักษณ์ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาด้านสัญลักษณ์เพื่อบอกเรื่องราวที่จะถ่ายทอดออกมาผ่านผลงาน และเพื่อศึกษาในด้านรูปแบบของผลงานเพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์มีสัญลักษณ์ที่มีความหมาย โดยมีการวิเคราะห์ศึกษาเพื่อเป็นความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งได้สอดคล้องกับการใช้ทฤษฎีสัญลักษณ์ และทฤษฎีการแสดงออก ของ (ชูลุด นิมเสมอ 2541: 14-413) ที่ได้กล่าวถึง การใช้วัสดุ โทนสี เพื่อสื่อถึง อารมณ์ความรู้สึกแนวคิดภายในออกสู่ผลงาน ผ่านวัสดุที่นำมาผสมผสานเพื่อให้เกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์

7. องค์ความรู้ใหม่

ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย คือศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบภายในงานให้มีลวดลายที่สมดุลกัน ดังเช่น ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งมีการศึกษาการลวดลายจากของแข็งเพื่อให้เกิดความเบา ความโปร่ง ซึ่งจากผลงานดังกล่าวผู้สร้างสรรค์ศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานจึงได้นำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดเป็นผลสัมฤทธิ์โดยการเย็บผ้าเพื่อให้เกิดเป็นลวดลาย ที่สื่อถึง วัฒนธรรมท้องถิ่นที่แม่ได้ปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก โดยการสร้างสรรค์จะมีขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ ตามลำดับ การเลือกใช้โทนสีเพื่อสื่อถึงความอ่อน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากการสร้างสรรค์ผลงานชุด สายใยแห่งความผูกพันผู้วิจัยได้นำเสนอ ความรัก ความผูกพันที่มีต่อแม่ในวัยเด็ก ถ่ายทอดผ่านอารมณ์ความรู้สึกเป็นความทรงจำในวัยเด็กที่แม่ได้เลี้ยงดูโอบอุ้มลูก จึงเกิดเป็นสายสัมพันธ์ที่ถูกปลูกฝังด้วยวัฒนธรรมดั้งเดิมก่อให้เกิดสายใยแห่งความรัก ความอบอุ่นจากแม่สู่ลูก โดยแสดงผ่านรูปทรงอ่อนนุ่มและนุ่ม สะท้อนให้เห็นถึงภาพความทรงจำที่ยังตราตรึงภายในจิตใจ ที่แม่ได้กล่อมนอนเพื่อให้เรานอนหลับ ถือเป็นวิถีชีวิตในการเลี้ยงลูกที่มีความใส่ใจดูแลด้วยความรัก ความกตัญญู สื่อให้เห็นถึง ความผูกพัน ความอบอุ่นที่แม่มอบให้ในช่วงเวลาที่เป็นเด็กตั้งนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสถาบันทางครอบครัวจึงควรรนำผลงานผลวิจัยไปเผยแพร่เพื่อศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 หากต้องการนำไปเป็นแนวทางศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบลักษณะประมาณนี้ ควรมีการศึกษาแนวเรื่องเกี่ยวกับความรักความผูกพันระหว่างแม่ลูกและจุดกำเนิดวัฒนธรรมที่ฝังงานที่มีการสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยวิธีการสร้างสรรค์จะมีการเลือกสีเส้นของผ้า มีขั้นตอนการวางสี โดยแนะนำให้เย็บผ้าที่ละชั้นสีก่อน และค่อยๆ เย็บผ้าเพื่อคัดสีให้มีมิติขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้รูปรวมมีระดับ ความชัดเจนของลวดลาย และการจัดองค์ประกอบลวดลายบนรูปทรงของผลงานผู้สร้างสรรค์ผลงานแนะนำให้วาดภาพร่างให้ได้มุมและการทดลองการวางองค์ประกอบให้ได้มุมที่สมบูรณ์ก่อน เพื่อที่จะนำไปสร้างผลงานจริงเพื่อจะได้องค์ประกอบที่งดงามมากยิ่งขึ้น

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 การสร้างสรรค์ผลงานเกิดขึ้นจากความรู้สึกภายในจิตใจที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดออกมาจากความทรงจำที่มีต่อแม่ ผู้ให้ความรักความอบอุ่น ปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงามให้แก่ลูก จากการศึกษาข้อมูลส่วนมากนำมาจากประสบการณ์ที่พบเจอและการใช้ชีวิตประจำวันกับครอบครัว จึงควรมีการศึกษาถึงสถาบันความเป็นครอบครัว รูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่างภายในครอบครัวการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันและวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายที่มีแตกต่างของแต่ละครอบครัว

9. เอกสารอ้างอิง

- ชุลุด นิมเสมอ. (2541). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์.
- มนทกานต์ รอดคล้าย. (2561). **อิทธิพลของความรักความเข้าใจในครอบครัวต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย**. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2565. จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/61243/1/5786956251.pdf>
- ธานินทร์ พร้อมสุข. (2552). **สถาบันครอบครัว**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2563. จาก <http://www.thaigoodview.com/node/45044>
- เมตตา สุวรรณศร. (2558). **ชื่อศิลปิน เมตตา สุวรรณศร**. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2564. จาก http://www.resource.lib.su.ac.th/awardsu/web/artdetail?item_id=817&fbclid=IwAR3Yvg6YZV0FT2ZnXmPgPu2OFYHYML0M1W62pEZpU3eyaKLLDJ7JOWo9WM
- อรสุภาภค์ เกียรติอุทัย. (2559). **ความผูกพันในครอบครัว**. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2564. จาก <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/4779/p22559019.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- อารี สุทธิพันธ์. (2532). **ทัศนศิลป์และความงาม**. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ่อน.
- Cal Lane. (2558). **ชื่อศิลปิน Cal Lane**. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2563. จาก https://4rtgallery.blogspot.com/2015/04/industrial-doilies-by-cal-lane.html?fbclid=IwAR0Jkrj3cqSGJwXjfgqwyOO9Es4FgbsE_XRJKCvq4YQ1WPwJpaOaQlmsV4

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุขนา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ บุญฉ่ำ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์บุญทัน เชษฐสุราษฎร์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพร รอดบุญ กรรมการสอบ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พงศ์เดช ไชยคุตร กรรมการสอบ และศาสตราจารย์ปริญญา ตันสิสุข กรรมการสอบ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพร รอดบุญ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพงศ์เดช ไชยคุตร และศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันสิสุขที่ให้คำแนะนำเพื่อหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุขนา อาจารย์ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำหาแนวทางพัฒนาตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งในการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ บุญฉ่ำ อาจารย์ผู้ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ด้านแนวความคิดในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์ อาจารย์ผู้ให้แนวทางชี้แนะให้ข้อมูลเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน รองศาสตราจารย์บุญทัน เชษฐสุราษฎร์ อาจารย์ผู้ให้ความรู้คำสอนในการศึกษาในห้องเรียนตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาธิต เทศนา อาจารย์ผู้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ตั้งแต่เริ่มต้นและตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คุณาอาจารย์และบุคลากรภาควิชาทัศนศิลป์คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ให้ความรู้คำปรึกษาชี้แนะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนเอาใจใส่ดูแลนับตั้งแต่การเริ่มศึกษาจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทำนุขอกราบขอบพระคุณ ครอบครัวที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือสนับสนุนในทุกๆ ด้านจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในครั้งนี้